

Universiteit
Leiden
The Netherlands

"Onder faveur van 't canon" VOC-Artillerie 1602-1796: technologische vernieuwingen, logistiek en beleid

Verbeek, J.R.

Citation

Verbeek, J. R. (2021, July 7). "Onder faveur van 't canon" VOC-Artillerie 1602-1796: *technologische vernieuwingen, logistiek en beleid*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3195065>

Version: Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3195065>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <https://hdl.handle.net/1887/3195065> holds various files of this Leiden University dissertation.

Author: Verbeek, J.R.

Title: "Onder faveur van 't canon" VOC-Artillerie 1602-1796: technologische vernieuwingen, logistiek en beleid

Issue Date: 2021-07-07

Stellingen

1. De ontwikkeling van de wijze van gebruik van de Coehoornmortieren door de VOC en het combineren van de uitwerking van krombaan- en vlakbaanvuur als een bewuste innovatie met gebruikmaking van bestaande middelen, is door Ricklefs niet opgemerkt. Ricklefs, M.C., *War, culture and economy in Java 1677-1726: Asian and European imperialism in the early Kartasura period.* (Sydney 1993) 131.
2. Van der Maaten betoogde terecht dat de grondbeginselen en regels der tactiek tegenover elke vijand en overal dezelfde blijven en alleen in hun toepassing wijziging ondergaan. Maaten, K. van der, *De Indische oorlogen. Een boek ten dienste van den jongen officier en het militair onderwijs. Eerste deel: De inlandsche vijand, zijn karakter, strijdbenden, bewapening, aanvoering, verpleging, versterkingen, enz.* Haarlem 1896, p. VI.
3. Terecht wees Stieltjes op de samenhang van het artilleriewezen met tal van andere vakgebieden. Deze samenhang stelde naar mijn mening extra kennis-eisen aan de administratie en het beheer van het VOC-artilleriewezen. Stieltjes, C.J., *Proeve eener inleiding ter beoefening van het krijgswezen.* (Zutphen 1852) 28.
4. Met de concentratie van alle nootmuskaatbomen op de Banda eilandengroep en uitroeiing van die bomen op alle andere plekken beoogde de VOC het productievolume te beheersen, maar nam daarmee een groot risico op extinctie van deze specerij als gevolg van biologische gevaren en natuurfenomenen.
5. De beschouwing van historische technologie is gebaat bij de bestudering van paralleltechnologieën uit dezelfde tijd. Zo kan bijvoorbeeld de bestudering van bronzen geschut verrijkt worden door onderzoek naar de productie van kerkklokken, standbeelden, ijzeren geschut en de vervaardiging van metalen buizen.
6. Door digitalisering, verfijning van de zoekfunctie tot individuele woorden en de introductie van de leesfunctie voor handschriften (htr) neemt het belang van specialistische vakgebonden historische woordenlijsten en glossaria toe voor de ontsluiting van documenten.
7. De precieze en uniforme vastlegging van de administratie tot op het laagste niveau van het artilleriewezen door de VOC maakt het mogelijk om terloopse of binnen het volume van beschikbare bronnen moeilijk traceerbare besluitvorming aan het licht te brengen, alsmede het tijdstip en wijze van uitvoering. Daarmee kunnen ook 'onbeduidende' bronnen een volwaardige rol spelen.
8. Men dient zich zorgen te maken over de ook in Nederland ontluikende niet-wetenschappelijke inmenging in het domein van geschiedenis door exclusieve belangengroepen op basis van ras, herkomst, gender en leeftijd etc., die eigen doelstellingen voorop stelt onder afwijzing van andere visies en daarmee de academische vrijheid in gevaar brengt.
9. Ten onrechte stelt Westera, dat de twee door Albert Benningh in Lübeck gegoten kanonnen (1669) die in opdracht van keizer Napoleon in 1811 naar Parijs waren overgebracht, geen legitieme krijgsbuit waren. L.D. Westera, Stellingen behorend bij het proefschrift 'Met list en vlijt' van Bert Westera. Universiteit van Amsterdam, 2018. Stelling No. 5.

10. Volgens het Planbureau voor de Leefomgeving is een circulaire economie ‘gericht op het langer in de productieketen houden van grondstoffen, met als doel een optimaal gebruik en hergebruik van grondstoffen, dus met de hoogste waarde voor de economie en de minste schade van het milieu’. De 17de- en 18de-eeuwse economie van de Republiek was vanwege de toenmalige visie op de financiële restwaarde en benutting van afval en restproducten als grondstof, meer circulair dan onze huidige economie.
<https://www.pbl.nl/onderwerpen/circulaire-economie>.
11. Door de uitwerking van perverse prikkels voldoet de Wet op de ondernemingsraden (WOR) (1971 met diverse wijzigingen) bij de Rijksoverheid zelf niet aan zijn doelstellingen om medewerkers invloed te geven op onderwerpen waar ze belang bij hebben en de bestuurder een instrument te bieden om direct te kunnen ervaren wat er onder de medewerkers leeft.
12. De UNESCO zou het beheer in de hand moeten nemen van omstreden of betwist erfgoed inzake teruggave, conservering, bestudering, exposering en beveiliging tegen moedwillige beschadiging van erfgoed, zoals is geschied door Taliban en IS. Bescherming van erfgoed door UNESCO dient verder te gaan dan het maken van lijsten, het plaatsen van bordjes en het toevoegen van embedded VN-vertegenwoordigers die als liaisons aan staven zijn toegevoegd om op dat niveau aandacht te hebben voor erfgoed.